

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.11.25

**Inventaris van het archief van de Staatscommissie
tot onderzoek naar de toestand van de Landbouw
(Landbouwcommissie), 1886-1891**

Versie: 27-03-2022

H.A.J. van Schie

Nationaal Archief, Den Haag 1986

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Landbouwcommissie

Archiefbloknummer:

L232

Omvang:

7 inventarisnummer(s)0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Landbouwcommissie

Staatscommissie tot Onderzoek naar de Toestand van de Landbouw

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de staatscommissie bevat notulen van de vergaderingen, een verslag over de uitkomsten van het onderzoek naar "den toestand van den Landbouw in Nederland", en een aantal adviezen van de commissie aan de regering, waarin onder meer een actiever en centraal geleid landbouwbeleid werd bepleit.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Landbouwcommissie, nummer toegang 2.11.25, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Landbouwcommissie, 2.11.25, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Gedurende het laatste kwart van de negentiende eeuw werd geheel Europa geteisterd door een diepe en langdurige agrarische crisis. In Nederland bleek de landbouw onvoldoende kracht te bezitten om zich hiertegen te verzetten. De centrale overheid had in die tijd nauwelijks enige bemoeiing met de landbouw. Vanuit de Tweede Kamer werd de regering aangespoord om in te grijpen, en om maatregelen te nemen tot verbetering van de miserabele toestanden in de landbouw. Omdat de ministers en hun ambtenaren de kennis en het inzicht hiertoe ontbraken, werd bij Koninklijk Besluit van 18 september 1886 no. 28 een staatscommissie ingesteld. Deze kreeg als taak "het instellen van een onderzoek naar den toestand van den landbouw hier te lande en tot het indienen van voorstellen betreffende de middelen, waarop van Regeeringswege de ontwikkeling van den landbouw in Nederland zou kunnen worden bevorderd, alsmede tot het geven van advies zoo dikwijls als de Regeering dit van haar mocht verlangen". Tot voorzitter werd benoemd mr. C.J. Sickesz en als ondervoorzitter mr. P.W.A. Cort van der Linden. Een ambtenaar van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid werd belast met het secretariaat. De landbouwcommissie, zoals zij korthedshalve werd genoemd, heeft haar bevindingen over de toestand van de landbouw gepubliceerd in een omvangrijk rapport, bestaande uit vier delen. Daarnaast heeft zij een twaalfstal adviezen uitgebracht, waarvan er elf zijn gepubliceerd in de Staatscourant. Deze zijn verzameld en gepubliceerd in een aanvullend deel op het verslag (inventarisnummer 6). Een groot deel van deze adviezen heeft tot concrete maatregelen geleid: de wet tot voorkoming van bedrog in de boterhandel 1889, subsidiëring van het landbouwonderwijs, oprichting en subsidiëring van landbouwproefstations, regeling van het landbouwcrediet, verbetering van de fokkerij van paarden, groot en klein vee en de verbetering van de landbouwverslagen. Ook de oprichting van het Staatsbosbeheer en de vorming van een afzonderlijke Afdeling Landbouw bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken zijn het indirecte gevolg van de activiteiten van de landbouwcommissie.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief is grotendeels verloren gegaan. Na de opheffing van de commissie zal het archief zijn overgebracht naar het archief van het Ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid. Verdere lotgevallen zijn onbekend.

De inventarisnummers 1 en 3-5 zijn aangetroffen in het archief van het Koninklijk Nederlands Landbouw-Comité, dat in 1960 naar het Algemeen Rijksarchief is overgebracht. Inventarisnummer 2 is in 1960 overgedragen door het Landbouwschap, terwijl inventarisnummer 6 afkomstig is uit de bibliotheek van het Ministerie van Financiën.

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De bijeenvoeging en beschrijving vond plaats in 1986.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1	Reglement van orde voor de Landbouwcommissie, gedrukt,
1886
Ontbreekt	1 stuk
2	Presentielijsten van de vergaderingen van de Landbouwcommissie,
1886-1891	2 delen
3-4	Notulen van de vergaderingen van de Landbouwcommissie,
1886-1891	2 delen
	3 1886 oktober 18 - 1890 augustus 22	
	4 1890 september 15 - 1891 oktober 1	
5	Notulen van de vergaderingen van het bestuur van de Landbouwcommissie,
1886 oktober 19 - 1891 september 30.	1 deel
---	"Verslag over de uitkomsten van het onderzoek naar den toestand van den
Landbouw in Nederland, ingesteld door de Landbouwcommissie, benoemd bij
Koninklijk Besluit van 18 september 1886, no. 28". Gedrukt,
1890
Ontbreken	4 delen
6	"Verzameling van adviezen door de Landbouwcommissie, ingesteld bij Koninklijk
Besluit van 18 september 1886, no. 28, aan de Regeering uitgebracht, voor zoover
deze in de verschillende nummers van de Staatscourant zijn gepubliceerd".
Gedrukt,
1891
en Advies van de Landbouwcommissie "over hetgeen door de Regeering moet
worden gedaan bij den invoer van vee uit naburige Rijken". Gedrukt,
1887
Dit advies is niet gepubliceerd in de Staatscourant en evenmin opgenomen in de "verzameling van
adviezen". | 1 deel,

1 katern |